ОФІЦЕРСЬКИЙ БАЛ У СТОЛИЦІ ЗБИРАВ КОШТИ НА МУЗЕЙ В УМАНІ 2

МОТОРА: КОЗАЧКА - «СНАЙПЕР», ЯКУ ВОРОГИ ВВАЖАЛИ ВІДЬМОЮ 5

ЯК МОСКОВИТІВ ГРОМИЛИ В КРИМУ І НА ДОНБАСІ 7

Козацький край

№10 (101)
16 листопада 2017 р.

НЕ ЗВЕРТАЮЧИ З ОБРАНОГО ШЛЯХУ...

21 ЛИСТОПАДА - ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ

НА ОФІЦЕРСЬКОМУ БАЛУ ЗБИРАЛИ КОШТИ НА МУЗЕЙ В УМАНІ

Вони вийшли на паркет, щоб зібрати гроші на музей сучасної війни. У столиці відбувся перший благодійний бал захисників України. Танцювати вальс герої АТО, волонтери та журналісти навчилися менш ніж за тиждень. Усі зібрані кошти передадуть на створення музею в Умані, головну експозицію в якому присвятять загиблому Герою Андрію Кизилу.

Рівно тримати спину, кружляти в такт та обов'язково тягнути носки – у військовослужбовців було лише 4 дні, щоб навчитись танцювати вальс та вийти на паркет. Кіборги, десантники, морпіхи – у повній бойовій готовності. Та тримати зброю в руках, як виявилося, для них набагато легше.

"Болить все абсолютно, тому що зранку до вечора ці повтори… Напевно, якщо брати щотижневу фізичну підготовку, то вона в нас трішки легша", – розповів командир підрозділу морської піхоти Вадим Сухаревський.

Усі учасники благодійного балу зголосились танцювати, щоб зібрати кошти на створення музею сучасної війни в Умані – у підсумку було зібрано більше 50 тисяч гривень.

Головна наша мета – щоб танцювали реальні учасники АТО. Ми чітко розуміли, що на місяць з передової 100 % їх не відпустять. Тому йшли на такий ризик і розуміли, що у нас є кілька днів для того, щоб навчити танцювати і підготувати бал,– зазначила організатор благодійного балу захисників Оксана Гаврилюк.

На бал прийшли дружина, маленький син та сестра Андрія Кизила.

Оксана Кизило, дружина загиблого Героя, висловила щиру вдячність організаторам балу: "Я дуже рада, що зустрілась з усіма вами. Як сказав один хлопчина – "одна дружня сім'я". Це правда… Я дуже рада що ви у мене є. Величезне вам всім дякую! Дякую вам за Бал Офіцерів! Ви зробили неймовірну справу, яка буде переходити з року в рік. Яка ставатиме з кожним роком маштабнішою, традиційною! Мрія Андрюхи здійснюється… про офіцерів заговорили…"

У центрі зали - Артем Кизило. Це на честь його батька в Умані буде основна експозиція музею сучасної війни проти одвічних ворогів України...

У ХОЛОДНОМУ ЯРУ ПОБУВАВ ОЧІЛЬНИК ВІЛЬНОГО КОЗАЦТВА АВСТРАЛІЇ

До Холодноярського Храму Святого Праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського) завітали гості з далекої Австралії – Кошовий Отаман Українського Вільного Козацтва Австралії Петро Деряжний з дружиною Ніллою, – та Смілянське козацтво УВК.

Після спільної молитви отець Василь (Циріль) подякував гостям і всій українській діаспорі Австралії за матеріальну підтримку в будівництві храму та за фінансову допомогу ЗСУ бійцям АТО, від небайдужих українців з Австралії. Також отець Василь передав через Петра Деряжного для української громади ікону Св. Петра Калнишевського та вручив Благословенну Подячну Грамоту від Синодального Управління Військового Духовенства УПЦ КП.

Отаман з Австралії отримав у подарунок ікону Петра Калнишевського

УКРАЇНСЬКІ Й ПОЛЬСЬКІ ІСТОРИКИ ПРОВЕЛИ ФОРУМ У ЧЕРКАСАХ

У Черкасах відбулося V засідання Українсько-польського форуму істориків. Цього разу темами для обговорення стали події на Холмщині/Східній Люблінщині у 1942–1944 рр.

Доповіді на тему «Холмщина/Східна Люблінщина у 1942 р.» від української сторони виголосив Юрій Макар, професор, завідуючий кафедрою міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича, від польської – професор Ігор Галагіда, начальник Відділу історичних досліджень Польського інституту національної пам'яті в Ґданську.

Мирослав Іваник, український дослідник із Торонто (Канада) та доктор Маріуш Зайончковський, працівник Відділу історичних досліджень Польського інституту національної пам'яті в Любліні представили доповіді на тему «Холмщина/Східна Люблінщина у 1944 р.» Виступ доктора Мірослава Шуміли, директора Відділу історичних досліджень Польського інституту національної пам'яті узагальнив тематику польсько-українських стосунків на Холмщині/Східній Люблінщині у 1942–1944 рр.

Під час наступного засідання Форуму, яке заплановане на березень 2018 року в Польщі, обговорюватиметься проблематика щодо поляків та українців у Східній Галичині в 1943 – 1945 рр.

У зв'язку із різницею в оцінках українських та польських істориків подій березня 1939 року учасники Форуму вирішили, що в рамках осіннього засідання 2018 року буде обговорюватись питання Карпатської України/Закарпатської Русі і українсько-польських стосунків у 1939 році.

ЗНІМАЛЬНА ГРУПА ФІЛЬМУ ПРО ОТАМАНА ЧОРНОГО ВОРОНА ВИЗНАЧАЛАСЯ З ЛОКАЦІЯМИ НА ЧЕРКАЩИНІ

Представники Держкіно та телеканалу "1+1" днями побували на Черкащині, визначаючись з локаціями майбутніх зйомок фільму за романом Василя Шкляра "Залишенець. Чорний Ворон" – у складі групи візитерів зі столиці, зокрема, були головний режисер, оператор-постановник фільму.

Гості відвідали Медведівку, Жаботин, Лубенці, Кам'янку (зокрема, каньйон на Тясмині).

Про те, що канал підписав угоду з Василем Шкляром, стало відомо ще на початку нинішнього року – про це повідомив під час круглого столу на тему «Майбутнє російського продукту на українському телеринку» генеральний директор «1+1 медіа» Олександр Ткаченко.

Роман «Залишенець. Чорний ворон» відтворює одну із сторінок вітчизняної історії – боротьбу українських повстанців проти радянської влади у 1920-х роках. На їхньому чорному бойовому прапорі було написано: «Воля України або смерть». У 1921 році чотирирічна війна, яку Росія розв'язала проти Української Народної Республіки, закінчилася. Проте збройна боротьба ще роками тривала майже на всіх теренах України. Повстанці Холодного Яру найдовше чинили опір радянській окупації, боролися за свободу українського народу, жертвуючи власним життям.

«Екранізацію «Чорного ворона» давно очікують у суспільстві, адже свого часу роман сколихнув багатьох людей. Сама ідея це зробити циркулювала з моменту появи самого твору, вона часто виникала у середовищі читачів, оскільки була відкрита абсолютно нова і невідома більшості людей сторінка історії. Я дуже втішений, що це станеться, бо це є однією з цілей мого життя. Власне, роман був передчуттям тих подій, які відбуваються сьогодні у нас в країні», – каже автор роману Василь Шкляр.

Сторінку підготував Петро ДОБРО

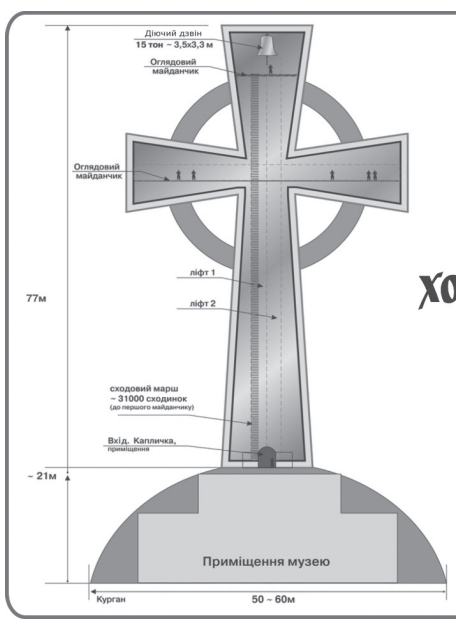

ТИ ХОЧЕШ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У РОЗБУДОВІ МУЗЕЮ ІСТОРІЇ ХОЛОДНОГО ЯРУ, У ЗВЕДЕННІ НАЙВИЩОГО У СВІТІ (БІЛЬШЕ 70-МЕТРІВ) «ХРЕСТА ВОЛІ» НА ЧЕСТЬ КОЗАЦЬКОЇ ТА ВІЙСЬКОВОЇ СЛАВИ?

Телефонуй: 067-473-66-72

ПРОСВІТНИЦЬКА ВОЛЯ UA МЕДІА ГРУПА

«ЗБРОЯ - ТВОЄ ПРАВО, ЗАХИСТ - ТВІЙ ОБОВ'ЯЗОК»

.«Зброя - твоє право, захист - твій обов'язок»Таку думку вже тривалий час відстоюють представники Національних Дружин та Національного Корпусу.

Влітку за ініціативи цих структур у Черкасах відбулась перша конференція, присвячена праву на зброю для цивільних українців. Тоді один зі спікерів звернувся до присутніх із цитатою «Білля про рабів» 1779 року, яка звучить так: «Жоден раб не повинен зберігати чи переносити зброю, якщо тільки у нього немає письмового наказу господаря, або якщо він не знаходиться в присутності господаря». Поневолення шляхом роззброєння – давній спосіб підкорити собі рабів, зробити їх слабкими, беззахисними боягузами.

Сьогодні, коли у країні відбувається війна, а злочинці мають фактично необмежений доступ до зброї, звичайні українці мають чи не найскладнішу систему отримання цивільної зброї. Захист власного життя - не лише основоположне право кожної людини, а і її обов'язок.

Від початку листопада спортивний зал імені Сергія Амброса відкрив свої двері для усіх охочих навчитись основ поводження зі зброєю. Відтепер тут двічі на місяць відбуваються теоретичні та практичні заняття для відточування навиків володіння цивільною зброєю, а навчають присутніх досвідчені бійці полку «Азов» та представники Національних Дружин.

Такі уроки - перший крок до впровадження культури поводження зі зброєю, яка була відсутня в Україні протягом десятиліть, а її відсутність спричинила неготовність до відсічі ворогу.

Та одним із найважливіших кроків до сприйняття зброї як інструменту безпеки стала розробка проекту стрілецького тиру імені В'ячеслава Галви – досвідченого бійця «Азову», високопрофесійного інструктора з бойової підготовки з Черкащини, що загинув у серпні 2014 року, обороняючи цілісність України.

Сучасний стрілецький тир – це вклад у обороноздатність нації, виховання нового покоління, яке здатне дати гідну відсіч ворогу та захистити свій дім. Відповідний проект запропоновано до «Громадського бюджету» Черкас з подачі Національного корпусу.

НАЦІОНАЛІСТИ ВІДЗНАЧИЛИ 14 ЖОВТНЯ ТРИДЦЯТИТИСЯЧНИМ «МАРШЕМ СЛАВИ ГЕРОЇВ»

Увечері 14 жовтня у Києві святковим концертом завершився Марш Слави Героїв , присвячений Дню українського козацтва, Дню створення УПА та Дню захисника України. Організаторами заходу виступили Національний Корпус, Правий Сектор та ВО «Свобода». У ході взяло участь понад 30 тисяч учасників.

Масштаби ходи цього року вражають: уперше марш простягнувся від Бесарабської площі до Європейської, повністю заполонивши Хрещатик та Майдан Незалежності. На чолі колони учасники несли штандарти з символікою захисників України різних епох, а також прапори добровольчих підрозділів, що нині воюють на Сході. Учасники ходи пройшли центральними вулицями Києва та завершили святкування на Контрактовій площі концертом на честь 75-ї річниці УПА. Вони запалювали фаєри, смолоскипи, скандували гасла: «Бандера, Шухевич – наші герої», «Наша славна Батьківщина – це велика Україна!» , «Одна єдина соборна Україна».

Цей марш вже став справжньою національною традицією та святом. Націоналістичні сили вкотре довели політиканам, що лише ми здатні вивести на вулиці тисячі патріотів, справді ідейних громадян, які готові відстоювати свою Батьківщину.

Ми пам'ятаємо українську історію, пам'ятаємо тих, хто загинув за волю України, пам'ятаємо всі перемоги. Полум'я слави наших Героїв не згасне ніколи! Слава Україні!

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРПУС ПРО ПОДІЇ ПІД ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ 17 ЖОВТНЯ

17 жовтня під Верховною Радою у Києві та в 10 великих обласних центрах України ми домоглися основного: протесту тисяч активних громадян з конкретними вимогами до Верховної Ради та Президента України виконати їх передвиборчі обіцянки: скасувати недоторканність народних депутатів, змінити виборчу систему, дати старт створенню антикорупційного суду.

Зміна виборчого законодавства

Ми змусили Президента та лідерів політичних фракцій згадати свої передвиборчі обіцянки та прозвітувати перед суспільством про їхнє виконання.

Ми домоглися, щоб законопроекти про зміни виборчого законодавства поставили на голосування вже наступної сесії - одразу після медичної реформи та проекту закону про скасування депутатського імунітету.

Обмеження недоторканності

Під тиском тисяч людей на вулиці Президент вночі з 16 на 17 жовтня подав до Парламенту як невідкладний проект закону під номером 7203, який пропонує з 2020 року скасувати недоторканність народних депутатів.

Таке відтермінування є неприпустимим і ми переконані, що ця зміна має вступити в силу вже зараз, а тому – спрямовуємо відповідні вимоги Президенту.

Про Антикорупційний суд

Ми домоглися того, що президентський законопроект про антикорупційні палати авторства Алексеєва був відкликаний. Ми змусили погодитися зі створенням окремого антикорупційного суду.

Автори законопроекту №6011, який Венеційська Комісія назвала "доброю основою" для створення незалежного антикорупційного суду, заявляють про готовність відкликати свій законопроект, як тільки текст проекту закону від Президента буде оприлюднений для громадського обговорення. Наголошуємо, що текст законопроекту має врахувати ключові рекомендації Венеційської Комісії.

ГРАЛЬНІ ЗАКЛАДИ В ЧЕРКАСАХ, ГРОШІ ЯКИХ ЙШЛИ РОСІЇ, ЗАКРИТО

Напевно, кожен черкащанин звернув увагу на те, що місто заполонили нелегальні гральні заклади. Національні Дружини спільно з активістами Національного Корпуси і раніше влаштовували рейди проти різних гральних закладів, тепер закрито ще два відділення оператора, що працював на Росію і перебуває у санаційному списку РНБО України.

Неповнолітнім активістом було здійснено контрольну оплату ігрового часу через касу грального закладу, і зафіксовано це на відео. Цікаво також те, що адміністрація закладу аж ніяк не протидіяла неповнолітній особі, замість того - запропонували каву і попільничку. На місце події представники Національних Дружин викликали поліцію, надавши всі свідчення і докази, після чого заклад було закрито і опломбовані. Наступного дня така ж доля чекала на ще один гральний заклад у центрі Черкас.

Нагадаємо, що 15 травня 2017 року Президент України своїм указом ввів в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». У цьому списку, зокрема, під №96 фігурує лотерейний оператор - як юридична особа, що «несе загрозу територіальній цілісності, національним інтересам України, а також сприяє діяльності терористичних організацій на окупованих територіях». Гроші, зароблені в Україні, виводяться в Росію, де їх використовують, зокрема, для фінансування армії РФ і терористів, які вбивають українців, анексували Крим і окупували частину Донбасу.

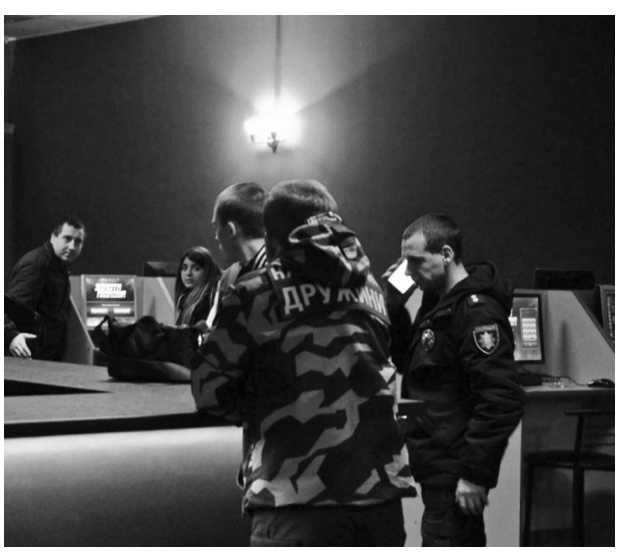

Сторінку підготувала Яна БОНДАРЕНКО (Національний корпус – Черкащина)

Хортиця: перша Січ Дмитра Вишневецького

На місці Хортицької Січі, куди першими прийшли козаки з Черкас і Канева, ще на початку XX століття знаходили зброю і човни-«чайки»…

Гетьман Дмитро Вишневецький.
Портрет роботи Наталії ПАВЛУСЕНКО

Послідовний перелік запорізьких Січей знаходимо в «Історії» князя Семена Мишецького, звідки його запозичили літописець Рігельман, а за ним історики Бантиш-Каменський та Маркевич. Князь Мишецький налічує десять Січей: у Седневі біля Чернігова; у Каневі нижче Києва; Переволочній поблизу Кременчука; на Хортиці; на Томаківці; на Микитиному мисі; у гирлі ріки Чортомлика; в гирлі ріки Кам'янки; в урочищі Олешки, й, нарешті, на річці Підпільній. У цьому переліку відсутня Базавлуцька Січ, зате є три інші Січі — у Седневі, Каневі й Переволочній, яких не можна вважати Січами.

Оскільки Седнів, Канів, Переволочна знаходяться значно вище порогів (Дніпра), вважати їх запорізькими Січами зовсім немає підстав. У даному випадку свідчення князя Мишецького важливе нам саме тим, що воно підтверджує лише визнаний в історії України факт поступової колонізації, що йшла з міст у степи, та тісний зв'язок і близьку спорідненість запорізьких козаків із українськими. Таким чином, першою запорізькою Січчю слід вважати Січ на острові Хортиці, нижче порогів.

Острів Хортиця — найбільший і найвеличніший з усіх островів на всьому Дніпрі. За поясненням професора Бруна, отримав свою назву від слова «хорт», тобто пес, якого наші предки, слов'яни-язичники, зупиняючись на острові нижче порогів під час плавання по Дніпру на шляху «з варяг у Царград», могли приносити в жертву своїм богам. «Пройшовши Крарійський перевіз, вони — руси — пристають до острова, котрий зветься іменем св. Григорія. На цьому острові вони приносять свої пожертви: там стоїть величезний дуб». У руських літописах назва Хортиця уперше згадується, коли великий князь Святополк Ізяславич у союзі з іншими князями йшов походом проти половців: «И поидоша на конихъ, и в лодях, и придоша ниже порогъ и сташа въ Протолчехъ и в Хортичимъ островъ». З тих же руських літописів ми довідуємося, що на острів Хортицю з'їжджалися усі головні руські князі та їх союзники, коли 1224 року вирушали на першу битву проти татар, до ріки Калки.

Виникнення, влаштування й історія Хортицької Січі тісно пов'язані з історією й подвигами знаменитого вождя запорізьких та українських козаків, князя Дмитра Івановича Вишневецького, відомого в козацьких народних думах під іменем Байди. Князь Дмитро Вишневецький уперше з'являється на Хортиці 1556 року. Нащадок волинських князів Гедиміновичів, Вишневецький був людиною православної віри, володів численними маєтностями у Кременецькому повіті: Підгайцями, Окимнами, Кумниним, Лопушкою та ін., мав трьох братів — Андрія, Костянтина й Сигізмунда — і вперше згадується під 1550 роком, коли польський уряд призначив його на посаду черкаського й канівського старости. На цій посаді Вишневецький залишався до 1553 року; отримавши від короля Сигізмунда Августа відмову на прохання про якесь надання, князь Дмитро Вишневецький, за давнім правом добровільного від'їзду служилих людей, виїхав із Польщі й став на службу до турецького султана. Тоді польський король, стурбований тим, що турки отримають в особі Вишневецького чудового полководця, яким він насправді був, тепер ворога польського престолу, знову запросив князя до себе, давши йому в управління ті самі міста Черкаси й Канів. Та керуючи цими містами, князь, хоча й задоволений цим разом із короля, лишився невдоволеним власним становищем: душа його жадала воєнної слави й ратних битв. Тоді у князя виникла велика думка: знищити всю ногайсько-кримську орду татар і, якщо можна, оволодіти чорноморським узбережжям…

Свій план Дмитро Вишневецький послідовно намагався здійснювати й відкрито висловив його 1556 року. Він знайшов собі союзників… і разом із власними трьома сотнями черкасько-канівських козаків ходив проти татар і турків під Іслам-Кермен, Волам Кермен і Очаків. Вдало повоювавши з ворогами християнської віри в їх власній землі, Дмитро Вишневецький згодом відступив на острів Хортицю, розраховуючи здійснювати звідси постійні набіги на мусульман. Для цього він влаштував тут «город». Цей «город» і послужив для запорізьких козаків прототипом Січі. Невідомо, чи запорізькі козаки справді називали «город» Вишневецького Січчю, але близька до даної події людина, посол германського імператора Рудольфа II Еріх Лясота, котрий проїжджав поблизу Хортиці 1594 р., свідчить, що це був «замок», зруйнований згодом татарами й турками.

1594 року повз острів Хортицю їхав посол германського імператора Рудольфа II Еріх Лясота до запорізьких козаків; на своєму шляху він бачив два острови Хортиці: Велику й Малу. Саме з останньою Лясота пов'язує подвиги князя Вишневецького; тут він вказує на рештки того «городка», котрий Вишневецький влаштував для захисту від татар: Дещо кізніше за Лясоту про острів Хортицю розповідає й польський хроніст Мартин Бєльський: «Є й інший острів поблизу того — Коханого — званий Хорчика, на котрому Вишневецький до цього жив і татарам дуже шкодив, так що вони через нього не сміли так часто вдиратися до нас». У XVII столітті Боплан писав про Хортицю, що це дуже високий острів, оточений майже з усіх боків кручами, завдовжки понад дві милі, а завширшки близько півмилі зі сходу, а з заходу вужчий і нижчий; його не затоплює; вкритий він дубовим лісом. У XVIII ст. (1736-1740 рр.) князь Семен Мишецький повідомляв про Хортицю, що за почутими ним розповідями цей острів колись становив одне ціле зі степом, що його оточує, а згодом утворився від дії весняних вод на низький берег Дніпра; що на ньому здавна була Запорізька Січ…

Як на самих Великій і Малій Хортицях, так і в ріці Дніпрі біля них знаходять різні предмети давнини, що лишилися від запорізьких козаків (мова йде про кінець XIX – початок XX ст. – ред.) Якось у Старому Дніпрі, навпроти колонії Канцерівки, було знайдено 17 довгих, добре збитих човнів; іншим разом у Новому Дніпрі, нижче Совутиної скелі, було знайдено ціле судно, навантажене кулями та ядрами, а навпроти гирла балки Куцої у Старому Дніпрі було знайдено інше судно з гарматою; там само відкрили третє судно, а в ньому невелику, криву й заіржавілу шаблю з оправленим сріблом руків'ям; але всі ці судна як були, так і лишились у воді і в наш час. На самих островах у різний час знаходили мідні й залізні гармати, ядра, бомби, кулі, свинець, особливо після дощу й вітру. «Тоді мисливцям не треба було купувати свинцю, а треба було лише дочекатися, поки пройде дощ і здійметься вітер, а тоді йти та збирати скільки завгодно». Знаходили також, рушниці, кинджали, кольчуги, різноманітні металеві стріли, замки, гудзики, бляхи, глечики, різні монети, людські скелети з рештками одягу й пробитими стрілами черепами. А на одному острові навпроти Кічкасу, тепер змитому водою, й на великих скелях Стовпах якось знайшли цілі склади зброї.

З часом Дніпро почав залишати свій лівий берег, від Вознесенки, й подаватися праворуч, ближче до острова, став розмивати його, виносити з нього різні речі... В давнину, бувало, як підеш різними балками на острові, то чого тільки не побачиш: там стирчить велика кістка з людської ноги, там біліють зуби разом із широкими щелепами, там вивернулися з піску ребра, жовті як віск від часу й повітря, крізь які проросла трава. Надумаєш, було, викопати яму, щоб щось зварити чи спекти, наткнешся на цвях або шматок заліза; захочеш зірвати собі квітку, нахиляєшся, дивишся — череп людський з дірками, крізь які виросла трава, а у траві квіти зачервоніли; треба тобі сховатися від когось у печері, біжиш туди і натикаєшся на великий мідний казан, череп'яну чашку чи ще щось подібне…

З книги Дмитра ЯВОРНИЦЬКОГО «Історія запорізьких козаків»

«КОЗАЦЬКИЙ КРАЙ» – ГАЗЕТА ДЛЯ ПАТРІОТІВ!

Козацький край

У кожному номері:
• славетна історія України
• звитяга сучасної боротьби

Новини на нашому сайті оновлюються щодня!
www.cossackland.org.ua

"АМАЗОНКА"

Варвара Мотора: козачка-"снайпер", яку вороги вважали відьмою…

У битві на Черкащині гетьман приставив до дівчини шістьох козаків, щоб подавали їй боєприпаси, якими вона вражала ворожих командирів…

Кажуть, місця не було жінкам на Запорозькій Січі? А поряд із тим українки реально… "козакували": і ворожі черепи хрускотіли під їхніми шаблями, і пронизані їхніми стрілами, лягали в пилюку українських степів ті, хто прагнув нашої землі – турецькі яничари, польські гусари, бородаті стрільці-московити… Найзнаменитішою жінкою-воїном стала юна Варвара Мотора – в наш час майстриню вбивати на відстані називали б снайпером, а в часи Середньовіччя вороги прозвали її відьмою…

Ніхто не знає, ким були її справжні батьки. Сотник запорожців Яшний зі своїми козаками повертався з походу, коли помітив пожежу в знищеному набігом ординців українському селі. В одній із палаючих хат він почув дитячий плач і вихопив із вогню маленьку дівчинку. Загрубіле у боях козакове серце розтануло, коли побачив очі дитини – вдочерив її, назвавши Варварою. Повернутися на Січ тепер не міг, тож оселився з дитиною біля дніпровських порогів і створив лоцманську флотилію. Так і росла дівчинка поруч із названим батьком – із шаблею і луком, які заміняли іграшки…

У серпні 1635 року запорозькі козаки увірвалися до фортеці Кодак (сучасна Дніпропетровщина), яка вважалася "неприступною" з-за застосованих для будівництва надсучасних на тоді методів французької інженерії і міцного гарнізону польського війська. Проте і ця фортеця репнула, як горішок, коли прийшов, як писав польський літописець: "Сулима з Черкас і ще два полковники з ним, зібравши три тисячі козаків…"

За розпорядженням гетьмана Івана Сулими, у захопленому Старому Кодаку осів загін сотника Яшного, а на посилення йому були відправлені козаки молодого хорунжого Семена Мотори. Між Семеном і Варварою невдовзі спалахнуло кохання, утім, сотник був проти – мабуть, не бачив "доброї партії" для доньки у шибайголові-козакові…

Та драматичному коханню несподівано допомогла… татарська орда, яка здійснила наскок на Самарську переправу, яку охороняли козаки Семена Мотори. У переказах розповідається: у запеклому бою козаки перемогли переважаючі сили ворога завдяки невідомому лучнику, який із засідки надзвичайно вміло влучав стрілами в ординців. Коли ж після бою прибирали вбитих, раптом помітили, що у дуже багатьох ординцях стримлять стріли з написами на них "Варвара Кодак" (на честь фортеці), "Варвара Яшна" (на честь названого батька) і "Варвара Мотора" (на честь коханого).

Після битви за Самарську переправу у тілах багатьох убитих ординців виявили "іменні" стріли Варвари…

Відтоді дівчину з трьома "прізвищами" так і прозвали "трьохликою", прийнявши до козацького загону, а старий сотник Яшний уже більше не перечив тому, щоб вона вийшла заміж за Мотору, чиє ім'я писала на стрілах поруч із батьковим…

1637-го року, захопивши в Корсуні-Черкасах артилерію, козаки побратима Івана Сулими, гетьмана Павлюка, підняли масштабне повстання проти шляхти. Воно тривало декілька місяців і в грудні завершилося поразками на території Черкащини: біля Кумейок (нині Черкаського району) та Боровиці (Чигиринського району). Віроломно захопленого у полон Павлюка було страчено, а рештки повстанського війська, які зуміли прорватися з оточення, знайшли прихисток на Запорозькій Січі, чекаючи лише на весну, щоб продовжити боротьбу.

У березні 1638 року загони отаманів Острянина, Гуні і Скидана вирушили із Січі проти ворога: водночас кінно й пішо по Правобережжю та "чайками" по Дніпру. Вибивши поляків із Чигирина, перейшли через Дніпро на лівий берег (лівобережні райони сучасної Черкащини і Полтавщина) і провели там цілий ряд переможних битв проти коронного війська Потоцького. Дорогою до повсталих приєднувалися як малонавчені і слабко озброєні селяни, так і козацькі підрозділи – зокрема, від самого початку походу у ньому брали участь і козаки Кодака, а поміж ними – і Семен та Варвара Мотори. Утім, їхні вороги постійно отримували ще більше підкріплення, мали більше зброї і припасів і з часом театр бойових дій був уже не на користь козаків…

Дівчину з трьома "прізвищами" так і прозвали "трьохликою", прийнявши до козацького загону

В останні дні травня 1638-го повстанці укріпилися біля Жовнина (сучасний Чорнобаївський район Черкащини). У місцині між Сулою і Дніпром козаки геройськи тримали оборону аж до серпня, час від часу отримуючи допомогу з Черкас і Чигирина. Безуспішно намагаючись зламати оборону, поляки несли великі втрати, причому один за одним гинули їхні воєначальники.

Між ворогами почали ширитися панічні чутки про те, що "у козаків є відьма, яка допомагає їм чарами, а ще – бачить далі, аніж птах може бачити, і надзвичайно влучно шле кулі з мушкета і стріли з лука…" Кажуть, гетьман Яків Острянин особисто приставив до Варвари Мотори шістьох козаків, щоб ті заряджали їй мушкети або, як скаже, стріли подавали, настільки та була зайнята невпинним "снайперським полюванням" на командирів польського війська. Про це полякам розповів зрадник-перебіжчик – і тоді коронний гетьман Потоцький розпорядився стріляти у кожну жінку, яку побачать між козаками. Причому, щоб надійніше попадати, – ядрами з гармат…

Під час одного з тих прицільних обстрілів Варвара загинула і була похована на березі Сули під Жовнином. Проте не загинула її слава…

Поріділа в боях Кодацька сотня з 83-ох козаків Семена Мотори вже після поразки повстання прорвалася до Білгорода. Повертатися на підвладні Польщі землі вже не було змоги – і Мотора зі своїми козаками зголосився "освоювати Сибір". Бився проти племен одинців та анаулів, був прикажчиком Колими, керував Анадирським острогом, де під командування українця добровільно вступив навіть знаменитий Семен Дежньов.

Семен Мотора загинув 1652 року в бою проти анаульського князя Мекерка. Та всюди, де колись проходили загони першопрохідців Семена Мотори, на карті залишилися однотипні назви місцевості: "Варварина сопка", "Варварина могила", "Варварині груди", "Розпадок Варвари". Одні казали, що отаман назвав Варварою нову дружину з місцевих сибірських племен, інші – що просто весь час згадував про ту, що назавжди залишилася під Жовниним…

Олександр БРАВАДА,
малюнки Святослава ПАЩУКА та Юлії ДЗЕКУНОВОЇ

ДО ТЕМИ

В історії України "амазонки" були в усі часи…

Справедливості ради, слід зазначити, що Варвара Мотора була не єдиною жінкою, яка прославилася у боях у часи Козаччини.

Дмитро Яворницький записав переказ про так звану "Настину могилу" – курган на Катеринославщині, про який розповідали, що в ньому похована хоробра отаманша, яка командувала ватагою козаків, які роками навіть не здогадувалися, що ними керує жінка…

Середньовічний польсько-італійський дослідник Гваньїні зафіксував факт того, що ще 1524 року на руїнах замку Прухнік на Поділлі серед його загиблих захисників після битви було знайдено тіла декількох жінок, перевдягнених у жіноче вбрання – причому навіть голови у них були поголені – вочевидь, щоб козаки не здогадалася, хто з ними став пліч-о-пліч…

Після битви під містом Заславлем на території сучасної Білорусі поляки захопили у полон "козацьку чарівницю Солоху". Сучасник битви, польський поет Кучкаревич писав, що Солоху, піддавши тортурам, спалили на вогнищі. А козацький літописець Самійло Величко заперечував – казав, що після тієї битви двом українкам, звинуваченим у чарах, зразу ж відтяли голови – однією з тих нещасних була Солоха, сестра козацького полковника Донця.

Легендарною стала Олена Зависна (у дівоцтві – Гавратенко), героїня оборони сотенного містечка Буша Брацлавського полку (нині це село на Вінничині), дружина місцевого сотника Зависного.

У листопаді 1654-го містечко Буша було обложене авангардом польського карального війська на чолі з коронним обозним Стефаном Чарнецьким. Населення два дні чинило відчайдушний опір ворогові і майже все полягло в нерівній боротьбі, при цьому жінки ставали битися на місце загиблих чоловіків. Коли ж загарбники вдерлися до фортеці і в ході бою вбили її чоловіка-сотника, Олена Зависна підпалила пороховий льох і підірвала себе разом із ворогами. Сталося це 29 листопада 1654 року. Могила Олени з кам'яним хрестом збереглася у Буші й до сьогодні…

Ганна Борзобагата-Красенська, що управляла скарбницею Луцької єпархії, з мечем у руках змагалася проти загонів польського короля Стефана Баторія. За словами очевидців, вона була справжнім воїном, не поступалася у володінні чоловічою зброєю навіть досвідченим лицарям.

А волинська княгиня Софія Ружинська, очоливши загін козаків, який налічував понад 6000 піхоти й кінноти, приступом взяла фортецю князів Корецьких у місті Черемоші…

Славу войовничих амазонок українки мали і пізніше: від отаманші часів УНР Марусі Соколовської та хорунжої Українських Січових Стрільців Олени Степанів – до координатора одного з підрозділів штабу головнокомандувача УПА Катерини Зарицької і бійця-снайпера батальйону "Аратта" у сучасних боях на Донбасі-киянки Олени Білозерської…

ПОСТАТЬ

ОТАМАН ХМАРА ГОСТРЕ СЛОВО ШАНУВАВ НЕ МЕНШ, АНІЖ ГОСТРУ ШАБЛЮ...

Потрапивши у наддніпрянські міста і села 1920 року, "зальотний" із Росії комісар-чекіст Бражньов залишив дивовижні записи у своєму щоденнику, що пізніше були опубліковані більшовицьким журналом "Красная новь". Із них випливало, що московіт милувався навколишніми пейзажами і водночас… жахався кожного кущика, за яким йому ввижалися українські повстанці.

"Ми проминали мовчазні краї: Переяслав, Канів, Тараща, Золотоноша – фабрики бандитизму, – писав Бражньов і згадував, що місцеві своїх повстанців ворогам не видавали. – Банди? Таких ніколи не бувало. Вони нічого не розуміли, нічого не бачили, ні про що не чули…Блукаючий погляд, швидка, мов блискавка, усмішка. Ріж на шматки – нічого не виріжеш... Темний ліс селянства, патлаті селянські джунглі – ось арена наших змагань на швидкість. Чорнозем обступив нас, обійшов з усіх боків, ми загрузли в густому селянському ґрунті. Довкола – сумирний, вишневий рай, пейзанська добродушність, тиша і сон посеред білих хаток, дівчата за тином, воли біля риплячих журавлів. Усе те був один маскарад та й тільки. Поза лаштунками ховалося щось таке, що мало скидалося на селянську ідилію. Ховзке тіло бандитизму – ось що звивалося за лаштунками малоросійської опери. Обріз та ручна граната ховалися під фартухом української красуні... За селянською гостинністю відчувалася жадоба помсти та заграви пожеж!"

Поєднання суворої військової дисципліни з безмежною хоробрістю і хльостким козацьким гумором у листівках стали своєрідною "візитівкою" холодноярського отамана Хмари, ім'я якого – серед тих, кого боялися вороги. Власне, подібне псевдо на початку 1920-их років мали декілька повстанських отаманів – ми ж згадаємо про Іполита Годзиківського.

У січні 1921 року наказом Симона Петлюри Іполит Годзиківський призначений командиром дивізії, якої… ще не існувало у природі –144-у Надбужанську повстанську дивізію Годзиківський мав набрати "з нуля". Ось тоді і спрацювала вперше влучна відозва отамана, що взяв собі псевдо "Хмара": "Селяни, пора! Годі вам дрімати, настав час узятися за зброю і провадити працю, яка ніколи не мине нас… Піднімайте ж замучені руки на катів".

На заклик узяти зброю проти московського окупанта відгукнулися перші сотні. Вже в березні Хмарі були підпорядковані загони отаманів Цимбалюка, Пушкара, Лиха-Дорошенка, Якубенка, братів Чуприн, Плахотнюка, Підкови…

Штаб дивізії мав не тільки розвідувальний, слідчий, карний, комендантський, господарчий і вістовий відділи, а й інформаційний, а в канцелярії були свої писар, діловод і машиніст-друкар. У відозвах до населення та наказах по дивізії впізнавався веселий тон її командира…

З наказу по створенню місцевої адміністрації на звільненій від ворога території: "Цим доводжу до відома населення, що я прибув із військом українським для знищення ледачої комуни…"

З наказу по дивізії: "Гостро забороняються п'янство, грабунки, безпотрібні постріли й обмін коней без відома Отамана… Пить потроху не забороняю, але якщо здиблю п'яного – попереджаю, що зброю відберу і прожену геть із дивізії!"

У листівці-відозві до ворогів-"красноармейцев" писав зрозумілою окупантам мовою: "Товарищи, образумьтесь… Бросайте оружие, друзья, и бросайте возможно скорее, ибо грозная черная туча (ХМАРА) собирается над горизонтом…"

І грізний отаман Хмара завжди виконував свої обіцянки: щадив тих, хто здався, і нищив тих, хто посягав на українську Волю…

ОСТАННІЙ БІЙ

Генштаб Армії УНР очолював «запорожець XX століття», чиє дитинство пройшло на Золотоніщині

Дитинство Євгена Мишківського, майбутнього керівника Генштабу Армії УНР, пройшло у батьківському помісті в селі Богдани поблизу Золотоноші. До речі, у цьому ж селі зростав і майбутній міністр пошти і телеграфу УНР Іван Паливода – хоча історія й мовчить про це, можливо, майбутній міністр і воєначальник навіть бачилися десь у той час, між малими хлопцями було три роки різниці…

Мишківський був нащадком давнього козацького роду. Вочевидь, саме "кров предків" підштовхнула його до того, щоб після закінчення з відзнакою Переяславського духовного училища і двох років навчання у Полтавській семінарії він раптом чітко заявив рідним: носитиме не рясу священика, а мундир офіцера – і подався до Чугуївського юнкерського училища. Успішного підпоручика одразу примітили в армії – він продовжив навчання у Петербурзькій офіцерській школі і в Миколаївській академії Генштабу. Саме в Петербурзі Євген познайомився зі своєю майбутньою дружиною – Лізою Веселовською, донькою академіка-українця. Як і в Мишківського, її предки належали до давнього козацько-старшинського роду. Всі сучасники відзначили богатирську статуру Мишківського і те, що навіть в імператорській армії він принципово говорив українською…

Цікава деталь: Генштаб Армії УНР знаходився у Києві на вулиці Банковій, 11 – у приміщенні, де нині – Адміністрація Президента України…

З початком Першої світової штабс-капітан Мишківський пише рапорт із проханням відправити його на фронт. Офіцер з ідеальним послужним списком просить для себе єдиної "поблажки" – воювати хоче за землю рідної України, де саме йдуть запеклі бої. Причому разом із ним вирушає на фронт і молода дружина, яка спеціально для цього закінчила курси медсестер. Мишківський потрапляє у дивізію славетного генерала Брусилова, а Ліза стає медсестрою дивізійного польового госпіталю.

Якраз напередодні Лютневої революції Мишківського викликали до Петрограда. На той час він уже був підполковником, кавалером орденів Святих Станіслава, Володимира та Георгія. Офіцер, якому за два тижні до того виповнилося 35 років, мало не став жертвою п'яної матросні, яка витягла його разом із дружиною на вулицю з готелю "Асторія", де жило подружжя, – фронтовика ледь не розстріляли за відмову віддати нагородну шаблю…

При Тимчасовому уряді він знову на фронті: з березня командує штабом 105-ої піхотної дивізії, а з вересня 1917-го штабом 1-ої Туркестанської стрілецької дивізії. У часі остаточного розвалу імперії Мишківський зумів привести Туркестанську дивізію до Києва і, розпустивши по домівках киргизів, туркменів, московітів та інших, хто не хотів служити Україні, спрямував зброю дивізії на захист самостійної держави, що народжувалася на уламках імперії…

Полковник Мишківський служить у Генштабі, його дружина – у військовій лікарні. Цікаво, що на мирних переговорах із російським Совнаркомом у 1918 році в українській делегації було троє з черкаського Лівобережжя: окрім Євгена Мишківського, ще й майбутній творець морської піхоти УНР Михайло Білинський з Драбівщини та Генеральний суддя УНР Сергій Шелухін родом з Деньгів на Золотоніщині (на переговорах він очолював українську делегацію).

Ті переговори зайвий раз показали вічну сутність московського шовінізму: на словах визнаючи незалежність України, одвічні її вороги вже зовсім скоро порушать усі домовленості…

Вже в грудні Євген Мишківський вирушає з Києва до Галичини, де разом із генералом Омеляновичем-Павленком вони по суті створюють Українську Галицьку Армію – за іронією долі, з тих самих підрозділів Українських січових стрільців, проти яких Мишківському довелося воювати під час Першої світової у складі дивізії Брусилова…

У лютому 1919-го Мишківський очолює штаб військ УНР Східного фронту – воює аж до кінця року, поки в грудні його не звалив із ніг тиф. Причому у лікарні Рівного лікується від тифу разом з Андрієм Мельником – майбутнім очільником "мельниківського крила" ОУН…

Останній бій полковника Мишківського відбувся на початку липня 1920 року. Кіннота Будьонного прорвала фронт і ринула на Проскурів, де знаходилися Головний Отаман Директорії Симон Петлюра та вже очолюваний на той час Євгеном Мишківським Генштаб Армії УНР. Полковник Мишківський розпорядився про негайну евакуацію: першим залізничним ешелоном Проскурів покидав Петлюра, останнім – Мишківський. Уранці 6 липня у районі Чорного Острова його ешелон потрапив у засідку. Залишивши заступника командувати потягом, полковник узяв до рук гвинтівку й особисто повів козаків у контратаку, змусивши червоних кіннотників до відступу. При цьому сам був поранений у руку й стегно – пораненого командира з поля бою виніс сотник Андрій Чистосердов, а першу меддопомогу надавала дружина Ліза…

Вона й тягнула під обстрілом залізничну дрезину з пораненим чоловіком більше кілометра – до станції Волочиськ, де чекав потяг, присланий генералом Роммером із союзної польської армії. Тягла навіть тоді, коли десь поділися двоє козаків, які мали їй допомогти…

Ще три доби зайняла дорога до Тернополя, там консиліум досвідчених хірургів вирішує ампутувати ногу, де вже почалася гангрена. Вже після ампутації полковник, який щойно прийшов до тями, відженe санітарів і на власних руках переповзе з операційного столу на "каталку" – він ще не знав, що операція була запізнілою і жити йому залишалося лічені години…

Відомий письменник Євген служив сотником у підпорядкуванні Євгена Мишківського. У своїх спогадах він назве полковника "лицарем честі та обов'язку" і "запорожцем, що чудом заховався до XX століття"…

Сторінку підготував Олександр БРАВАДА

АНОНС

У наступному номері "Козацького краю" - читайте історію таємничого зникнення тіла гетьмана Богдана Хмельницького і пошуки місця його поховання ...

«Алмазівці» громили московитів у Криму і на Донбасі

За Волю України і славу предків-козаків!

Звістку про те, що самодержавство повалене, а Російська імперія тріщить по швах у Херсоні весною 1917 року зустріли з радістю.

Після проголошення Першого універсалу Центральної Ради органом влади в місті було визначено українську губернську Раду на чолі з колишнім учителем В. Чехівським. Того ж року зусиллями херсонських українців у місті виникла перша українська політична організація «Українська Хата», яка стала кузнею українських державотворчих процесів на Херсонщині.

10 грудня 1917-го Херсонська губернська рада визнала Херсонщину невід'ємною складовою УНР. На руїнах імперії херсонці разом з іншими українцями заповзялися відбудовувати власну державу, рівняючись на приклад Київської Русі і предків-козаків…

Херсонці масово вирушили і до війська – воювати за незалежність України. Багато з них опинилися на чільних посадах Армії УНР та Української держави за часів Директорії і Гетьманату.

Уродженець Херсона полковник Михайло Кононіків у 1918–1919 роках був хотинським та бердичівським повітовим військовим комендантом, його земляк генерал-хорунжий Армії УНР Герман Стааль став помічником начальника 11-ї піхотної дивізії М.Омеляновича-Павленка, а херсонець Володимир Кедровський – полковником Армії УНР і очільником Державної Інспекції військ УНР. Найбільше ж прославилися уродженці Херсонщини Олекса Алмазов і Олександр Єгоров, які воювали в підрозділах Дієвої Армії УНР.

Полковник Олекса Алмазов

Командир «богів війни» Алмазов

Олекса Алмазов був з родини добропорядного, нічим не примітного херсонського чиновника. Олекса виявився здібним у навчанні – і в час навчання у реальному училищі грузинського Тифлісу (Тбілісі), і у військових училищах – спочатку піхотному юнкерському, а потім артилерійському. Прославився у боях як один з найкращих артилерійських офіцерів Першої світової. Отримав ордени Святого Володимира усіх ступенів, погони полковника та орден Святого Георгія - за Кревську битву, де навіть отруївшись німецькими газами, не покинув поле бою…

Після розвалу імперії виступив гарячим поборником незалежності України, організувавши в Києві Гарматний дивізіон Гайдамацького коша Слобідської України. Вже в лютому 1918 року отримав поранення в ногу у бою під Бердичевим, проте фронт боїв проти росіян знову не залишив – як колись не залишив німецький... У березні того ж року артилеристів Алмазова реорганізували в Запорізький кінно-гірський гарматний дивізіон Окремої Запорозької дивізії. Відтоді й до самого завершення Визвольних змагань ці майстерні гармаші мали лише одного командира – Алмазова, тому їх так і прозвали «алмазівцями».

Разом зі своїми артилеристами херсонець взяв участь у славетному поході Петра Болбочана на Крим. Увірвавшись з Херсонщини на півострів через Перекоп, українські війська за підтримки кримських татар потужним ударом викинули московських окупантів з Джанкоя, Симферополя, Бахчисарая і вирушили на Севастополь. Причому комендант Севастопольської морської фортеці Михайло Остроградський, нащадок козацького гетьмана Данила Апостола, заявив, що військовий гарнізон Севастополя готовий підпорядкуватися законному уряду України, а на декількох військових кораблях тут же замайоріли синьо-жовті прапори…

Пізніше кінно-гірський гарматний дивізіон Алмазова дислокувався на Донбасі, охороняючи кордон з ворожою Росією, вів кровопролитні бої проти більшовиків і Добровольчої армії Денікіна, брав участь у переможному Першому зимовому поході Дієвої Армії УНР і бився на території нинішніх Житомирщини, Київщини, Черкащини, Кіровоградщини, Вінничини, Миколаївщини, Одещини…

Частина бійців брала участь і в Другому зимовому поході і навіть коли «алмазівці» вже були інтерновані до Польщі, під час Великодніх свят 1923 року здивовані жителі Кракова раптом побачили на вулицях передмістя Лобзов маршову колону ідеально вимуштруваних українських воїнів, які з піснею марширували вулицею. Це були нездоланні «алмазів ці»…

Сам Олекса Алмазов, вийшовши у відставку, працював інженером. Помер і похований у Луцьку на Волині – могила збереглася й до сьогодні…

Малюнок Богдана ПІРГАЧА

Командувач авіації УНР Олександр Єгоров

Сокіл українського неба

На відміну від попереднього героя нашої розповіді, уродженець Херсонщини Олександр Єгоров мало що встиг зробити на грішній землі – хоча б тому, що більше… літав. До Першої світової Єгоров встиг закінчити кавалерійське училище і послужити гусарським корнетом у складі Київського полку. Проте йому здавалося, що в кавалерії замало екстриму й ризику, тому вже під час війни, у 1916 році закінчив авіашколу в Севастополі й подався в авіацію. Першу світову завершив у чині штабс-ротмістра. З грудня 1917 року – у 1-му Запорізькому авіазагоні. Навіть ставши у квітні 1918-го командиром цього підрозділу, продовжив особисті вилоти на бойові завдання за штурвалом одномісного британського винищувача Sopwith. Літаки Єгорова спочатку здійснювали переважно розвідувальні польоти, але коли московсько-більшовицькі війська Муравйова і Антонова-Овсієнка впритул наблизилися до столиці України, авіація під командуванням Єгорова зайнялася бомбардуванням ворожих броне потягів і важкої артилерії в околицях київської Дарниці. Коли у лютому 18-го українським військам довелося тимчасово залишити Київ, одинокий літак з чорним тризубом на борту розкидав над містом листівки з обіцянкою повернутися… І обіцянку було виконано вже через місяць. У жовтні 1919-го херсонця вже називають командувачем всієї авіації Дієвої Армії УНР. Він потрапив у полон «червоних» у січні 1920 року і ті поспішили оголосити, що він буде їм служити. Зрештою, Олександр Єгоров просто щез – куди й коли конкретно, зараз ніхто вже не може сказати – хіба що Небо, яке він так любив...

Ярослав ЗВЕНИГОРА

"Воїн-"алмазівець" (зліва) з полковником Болбочаном у визволеному Бахчисараї"

Малюнок Богдана ПІРГАЧА

Православний календар

21 листопада - собор Архистратига Михаїла та інших Небесних сил безплотних

"Ангел такий прозорий, що через нього ллється на нас і досягає до нас світло Божественне... через них ми пізнаємо не їх, а живого Бога, Якого вони пізнали."

Святитель Григорій Палама

Роль ангелів в реалізації спасіння людського роду є винятковою. Слово ангел, в перекладі з грецької, означає вісник. Ця їхня роль була підтверджена архангелом Гавриїлом, який приніс Діві Марії радісну звістку про те, що від неї народиться Спаситель Світу.

Небесні духи були створені Господом ще до творіння світу матеріального. І коли на небі стався бунт і Денниця (Сатана), разом з частиною ангелів, вирішив повстати на Бога, вірні Йому ангели, на чолі з архистратигом Михаїлом (архистратиг - начальник ангельського війська) скинули Сатану у безодню. З тих пір війна між ангелами Царства Божого і ангелами темряви не припиняється, і поле цієї війни - рід людський.

В цей день а саме 21 листопада Православна Церква вшановує архистратига Божого Михаїла разом з усім собором (від слова зібрання) святих ангелів.

Святкувати собор святих ангелів свята Церква стала згідно переказу святих отців після того, як відкинула стародавнє нечестиве шанування ангелів, встановлене єретиками і ідолопоклонниками.

Ще в Старому Завіті, коли люди, відступивши від Бога, Творця свого, стали приносити жертви сонцю, місяцю, і зіркам, - вони стали поклонялися і приносити жертви також і ангелам. Про це так сказано в книзі Царств: "кадили Ваалу, сонцю і місяцю і сузір'ям, і всьому воїнству небесному" (4 Цар. 32, 5).

Таке неправильне шанування ангелів було сильно поширене за часів святих апостолів, оскільки були деякі єретики, які учили звершувати поклоніння ангелам таке ж, як Самому Богу.

Були і такі єретики, які проповідували, що ангели - творці всього видимого і, як безтілесні, вищі і більш гідні шанування Самого Христа. Архангела ж Михаїла називали богом євреїв.

Інші, що займалися чаклунством і зваблюванням людей, під ім'ям ангелів закликали бісів і служили їм, називаючи їх ангелами. Коли ж таке неправильне шанування ангелів було осуджене, то встановилося правильне шанування їх - як служителів Божих і хранителів роду людського.

Згідно давньохристиянському церковному письменнику Діонісію Ареопагіту, учню апостола Павла, чинів ангельських налічується дев'ять. Ці дев'ять чинів ангельських розділяються на три ієрархії - кожної по три чини - вищу, середню і нижчу.

Вищі чини - серафими, херувими і престоли. У середній ієрархії знаходяться: господства, сили і власті. У нижчій ієрархії також три чини: начала, архангели і ангели. Хоча по своєму положенню і по даній від Бога благодаті всі чини мають різні найменування, проте мають вони загальну назву - ангели.

Служіння ж їх різне і неоднакове, і кожен чин має своє власне призначення, оскільки премудрий Творець не всім однаковою мірою відкриває таємниці Свого наміру, але від одних до інших, через вищих освічує нижчих, відкриваючи їм Свою волю, яку повеліває виконувати.Над всіма вище названими дев'ятьма небесними чинами ангелів начальником і вождем поставлений Богом святий архистратиг Михаїл, як вірний служитель Божий.Таке об'єднання святих ангелів, на чолі з Архангелом Михаїлом, одержало ім'я Собору ангельського, оскільки вони разом і одноголосно славлять Отця, і Сина, і Святого Духа, - Святу Трійцю.

Дорогі читачі газети "Козацький край", хай з Вами завжди буде Ангел Охоронець, і хай Він веде Вас дорогою добрих діл та відганяє усякі бісівські підступи та лукавства!

З повагою підготував настоятель Храму святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла м. Чигирин протоієрей Василь Циріль

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

15 – 27 листопада

15 листопада 1901 р. прийшов у світ Євген ПОБІГУЩИЙ-РЕН, командир Легіону дружин українських націоналістів.
17 листопада 1921 р. Волинська група УПА Юрка Тютюнника зазнала поразки під с. Малі Миньки на Волині.
17 листопада 1937 р. народилася Олена АНТОНІВ, учасниця руху Опору в 1960 –1980-х роках.

18 листопада 1918 р. відбувся братовбивчий бій під Мотовилівкою між сердюками Павла Скоропадського і повстанцями Симона Петлюри.
18 листопада 1922 р. загинув подільський отаман Онисько ГРАБАРЧУК.
18 листопада 1923 р. народився Михайло ІВАНЧЕНКО, письменник і художник.
18 листопада 1957 р. помер Володимир САВЧЕНКО, генерал-хорунжий Армії УНР.

20 листопада 1894 р. народився Данило ЛИМАРЕНКО (на фото), добровеличківський отаман, підполковник Армії УНР.
20 листопада 1943 р. на Волині почала роботу 1-ша конференція поневолених Московщиною народів.

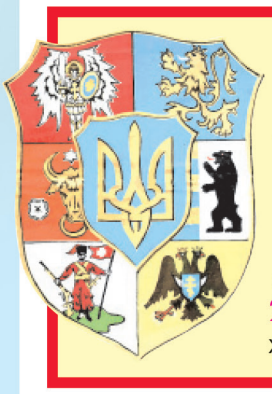

21 листопада 1764 р. в Україні ліквідовано гетьманське управління.
21 листопада 1883 р. народився богуславський отаман Григорій ПИРХАВКА.
21 листопада 1920 р. Армія УНР покинула Батьківщину.
21 листопада 1921 р. москалі розстріляли Миколу ЛОЗОВИКА, голову Бойової управи 1-ї козацько-стрілецької дивізії (сірожупанників).
21 листопада 1942 р. спочив генерал-хорунжий Армії УНР Віктор КУЩ.

22 листопада 1921 р. загинув Степан ЩЕРБАК, герой Базару.
22 – 23 листопада 1921 р. в м-ку Базар москалі розстріляли 360 козаків і старшин Армії УНР.
23 листопада 1790 р. козаки здобули турецьку фортецю Ізмаїл.

24 листопада 1871 р. народився поет Микола ВОРОНИЙ.
24 листопада 1890 р. народився Володимир БІЛОЗОР, лікар Коша УСС, начальник шпиталю І корпусу УГА, начальник медичного відділу Військової управи дивізії "Галичина".
24 листопада 1937 р. москалі розстріляли кобзаря Івана КУЧЕРЕНКА-КУЧУГУРУ.

25 листопада 1896 р. народився Петро САМУТИН, генерал-хорунжий Армії УНР.
26 листопада 1940 р. помер Анатоль БАЗИЛЕВИЧ, духівник Вишколу УСС, учасник "Листопадового зриву" 1918 року, священик І бригади УСС Галицької армії.
27 листопада 1863 р. народилася письменниця Ольга КОБИЛЯНСЬКА.

Україна, Віра, Воля
Вільне Козацтво Холодного Яру

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор – Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор – Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску – Петро ДОБРО
Засновник – Чигиринська ГО "Вільне Козацтво Холодного Яру"

З питань придбання та розповсюдження газети звертатися до редакції "Козацького краю" за адресою: вул. Надпільна, 330, к. 4, м. Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І., м. Черкаси, вул. Вербовецького, 1а. Тираж – 5 000 екз.
Замовлення №1003